

Sota muokkaa maailmaa (HI 9) 2 op

Paikallinen valinnainen opintojakso

Yleiset tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu sodankäyntiin ja siinä tapahtuneisiin muutoksiin historian eri aikakausina
- pohtii yhteiskunnallisen muutoksen vaikutuksia sodankäyntiin (yhteiskunnallinen osaaminen)
- vieraillee Suomen sotahistorian kannalta tärkeillä taistelupaikoilla (eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen).
- hahmottaa sotien merkityksen historiassa
- syventää ymmärrystään sodan ja konfliktien merkitykselle yhteiskunnan, talouden ja yksilöiden kannalta (vuorovaikutusosaaminen, hyvinvointiosaaminen)
- syventää tietojaan menneisyydestä ja hahmottaa erilaisten konfliktien moniulotteisuuden (yhteiskunnallinen osaaminen, globaali ja kulttuuriosaaminen)
- osaa analysoida ajankohtaisia kriisejä ja konflikteja ymmärtää niiden taustatekijät (globaali ja kulttuuriosaaminen)
- oppii soveltamaan tietojaan historian tutkimuksesta (monitieteinen ja luova osaaminen)
- oppii syventämään lähdekriittistä lähestymistapaa erilaisiin dokumentteihin (monitieteinen ja luova osaaminen)

Sulkeissa mainittu lukion opetussuunnitelman (LOPS 2019) laaja-alaisen osaamisen osa-alueet, joihin tavoitteet liittyvät.

Keskeiset sisällöt

- sodankäyntiin liittyvät peruskäsitteet
- sodankäyntitavat eri aikakausina
- sotiluuden ja toimintakyvyn teoriaa
- sodan kehittyminen rituaalisista taisteluista moderniin sodankäyntiin

- teknologisen kehityksen vaikutus sodankäynnissä (*I Maailmansota, II Maailmansota, kylmä sota, ydinaseet , biologinen sodankäynti*)
- sotien uhrien ja siviilien näkökulma ja sodan arkipäivä
- rauhanliikkeet
- sodan todellisuuden ja fiktion sekä propagandan erottaminen (*Kolmas valtakunta, Neuvostoliitto ym*)
- ajankohtaisten konfliktien selittäminen historiantutkimuksen avulla (*Israel, Ukraina ym*)
- sodan vaikutus talouteen

Laaja-alainen osaaminen toteutuu historian opetuksessa moduulissa (HI9) seuraavasti:

- Lähtökohtaisesti (HI 9) moduulissa korostuvat kaikki osa-alueet hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen, globaali ja kulttuuriosaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen.
- Moduulissa opetusmetodeina käytetään ryhmitöitä, tiimikokeita ja erilaisia opiskelijoiden vuorovaikutusta lisääviä opiskelumenetelmiä. Lisäksi ryhmätöiden ohessa korostuu uteliaisuus ja motivaatio etsiä merkityksiä ja oppia sekä ulkoista että sisäistä lähdekriittisyyttä.
- Kirjallisuus: Carl von Clausewitz: Sodankäyntitavoista. Preussilainen kenraali ja sotateoreetikko *Carl von Clausewitz* (1780-1831) kehitti sotilaallisen ajattelun uudelle tasolle. Hän tulkitsee sodan luonteen ja sotilasstrategiat niin syvällisesti, että hänen ajattelunsa on antanut oppia nykyaikaiseen sodankäyntiin ja suomalaiseseenkin sotataitoon.

Opintojakson arviointi

Numeroarviointi asteikolla 4-10 tai opiskelija saa halutessaan suoritusmerkinnän. Kurssia ei suositella itsenäisesti suoritettavaksi

Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen

- Opintojakson aikana annettava palaute, formatiivinen arviointi. Opiskelijat saavat palautetta opintojakson aikana palauttamistaan tehtävistä. Tämän lisäksi opettaja antaa suullista palautetta oppituntien aikana opiskelijan edistymiseen liittyen. Moduulin lopussa opiskelijoille annetaan mahdollisuus itsearviointiin kehittämiseen ja vertaisarviointiin sitä varten kehitetyllä kyselyllä.

Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen

- Osaamisen ja opitun arviointi, summatiivinen arviointi. Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet, joten kurssin alussa ja lopussa jaettavalla lomakkeella tarkistetaan opiskelussa ja oppimisessa onnistuminen. Opiskelijat osoittavat osaamisen edistymistä jakson aikana järjestettävillä erilaisilla testeillä. Testejä käytetään formatiiviseen arviointiin. Tämän lisäksi

opettaja voi ottaa arvioinnissa huomioon opiskelijoiden tekemien tehtävien määrän ja itsearvioinnin laadun osana summatiivista arviointia.

- Kurssista järjestetään kurssikoe opintojakson päätteeksi. Osa arviointia perustuu yhdessä opiskelijoiden kanssa tehdyn sopimuksen mukaan arviointiin tehdystä työstä.

Laaja-alainen osaamisen arviointi

- Hyvinvointiosaamista, vuorovaikutusosaamista sekä yhteiskunnallista osaamista arvioidaan itsearvioinnin muodossa osana formatiivista ja summatiivista arviointia. Arviointi on monipuolista sekä opiskelijoita ohjaavaa ja kannustavaa. Oman kehityksen arviointi osana jatkuvaa oppimisprosessia. Arvioinnilla ajatellaan olevan myös motivoiva merkitys (pistokoe, formatiivinen testi, opettajan kysely ja tarkkailu, itsearviointikaavakkeet, ...)
- Opetuksessa korostetaan elämyksellisiä, toiminnallisia, tutkivia ja vuorovaikutteisia työtapoja.
- Palaute: pyritään rohkaisemaan oppilaita tutkimaan erilaisia historiallisia lähteitä ja tekemään niistä omia tulkintojaan.
- Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjalliset ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen.

Opintojakson laatinut

Suomussalmella 26.2.2024

Heikki Nilkku

Historian aja yhteiskuntaopin lehtori

Suomussalmen lukio